

Znamení naděje v Evropě i ve světě

„Neboj se! Evangelium není proti tobě. (...) Důvěřuj! V evangeliu, jímž je Ježíš, najdeš pevnou a trvalou naději, po které toužíš. (...) Buď si jista, že evangelium naděje nezklame!“ (*Ecclesia in Europa*, č. 121). Toto poselství naděje, které evropské církvi předal blahoslavený papež Jan Pavel II., uzavřelo 41. setkání generálních sekretářů katolických biskupských konferencí Evropy, které se uskutečnilo ve dnech 27. – 30. června 2013 ve Varšavě. Účastníci se zde sešli na pozvání předsedy Polské biskupské konference (PBK) a zároveň místopředsedy Rady evropských biskupských konferencí (CCEE), arcibiskupa Józefa Michalika, a také generálního sekretáře PBK, biskupa Wojciecha Polaka. Tématem letošního setkání se stala nová evangelizace deset let od vydání posynodální apoštolské exhortace *Ecclesia in Europa* a zároveň v Roce víry.

Světla a stíny Evropy. Od *Ecclesia in Europa* k Roku víry: deset let nové evangelizace

Celý svět – a s ním také Evropa – utrpěl v uplynulých deseti letech vážné otřesy a prošel dalekosáhlými změnami, které přitom nebyly vždy žádoucí ani vzájemně související či logické nebo alespoň předvídatelné. To je základní myšlenka příspěvku, v němž **Mons. Virgil Bercea**, řeckokatolický biskup z rumunského města Oradea, podrobně analyzoval situaci dnešní Evropy. Dezorientace, kterou tyto četné společenské a kulturní změny posledního desetiletí vyvolaly, přitom stojí u kořene oslabení hodnot, jako je manželství a společné dobro, ve prospěch sebestředných, požitkářských a konzumních pohledů na lidský život. Církev sice nepatří tomuto světu, je v něm nicméně přítomna a proto je povolána, aby byla znamením Božím a tudíž i znamením vykoupení a naděje.

Jak podotkl **prof. Paul H. Dembinski** ze ženevské instituce *Observatoire de la Finance*, máme-li účinně reagovat na současné problémy, nesmíme uvíznout v čistě finančním přístupu, jenž je pro dnešní dobu charakteristický. Ten totiž na mezilidské vztahy pohlíží jako na pouhé transakce, soustředí se jen na finanční úspěch a pohybuje se pouze v přítomnosti, takže zcela zapomíná plánovat budoucnost. **Biskup Juan Antonio Martínez Camino**, sekretář Španělské biskupské konference, pak ve své poznámce zdůraznil, že krizi je nutné důkladně zkoumat ve světle slov papeže Benedikt XVI. „sociální otázka se stala radikálně antropologickou“ (*Caritas in veritate*, č. 75). Je tedy zřejmé, že v situaci současné Evropy hraje rozhodující úlohu i duchovní krize.

Jak ovšem dosvědčily zprávy jednotlivých sekretářů, je navzdory trvajícím hospodářské i duchovní krizi Evropa také plná znamení naděje.

Důsledné chápání nové evangelizace

Vyhlášením Roku víry se ve všech evropských zemích otevřela cesta pro řadu iniciativ směřujících k povzbuzení víry. Jak ale poznamenal **Mons. Markus Stock**, sekretář Biskupské konference Anglie a Walesu, je přitom důležité, aby církev důsledně porozuměla pojmu nové evangelizace. K oslovení těch, kdo jsou pokřtěni, avšak svou víru nežijí, nestačí totiž křesťanům jen vyjít lidem vstříc do ulic, ale zároveň musí pozorně naslouchat Božímu slovu, neboť jedině Bůh dokáže uspokojit i nejhlubší touhy lidského srdce. Jako doklad toho, že poslání církve evangelizovat lze naplnit jedině prostřednictvím osobního vztahu ke Kristu, ovlivňujícího celý lidský život, byla nejednou připomenuta také svědectví mučedníků dvacátého století. Církev nemůže pouze reagovat na podněty, ale sama musí aktivně, s nadšením a s využitím vhodných metod nabízet skutečný a stále aktuální obsah své víry, tedy Ježíše Krista.

Kampaň „Jeden z nás“

Mnohé biskupské konference se přidaly k iniciativě *One of Us* („Jeden z nás“), která usiluje o ukončení finanční podpory aktivit vedoucích k ničení lidských embryí při vědeckém výzkumu nebo ve zdravotní péči. Znamením naděje je skutečnost, že se do této iniciativy zapojila řada občanů, kteří tak dosvědčují svůj zájem o ochranu zejména těch nejzranitelnějších podob lidského života.

Církev v Polsku

Setkání církevních představitelů z více než třiceti evropských zemí se též stalo vhodnou příležitostí k hlubšímu poznání polské církve, která se připravuje na oslavu 1050. výročí pokřtění země (966–2016). Mezi hlavní problémy, s nimiž se polská církev musí potýkat, patří nová evangelizace, obrana života a rodiny a také stoupající nezaměstnanost.

Sekretáři byli též informováni o průběhu procesu, který vyústil v historický podpis, jímž **moskevský patriarcha Kirill** a předseda PBK **arcibiskup Józef Michalik** stvrdili společný dokument o smíření, adresovaný církvím i obyvatelům Ruska a Polska. Účastníci setkání také modlitbou a díkůvzdání uvítali podpis společné deklarace, jejímž cílem je podpora dialogu, odpuštění a smíření mezi obyvatelstvem Polska a Ukrajiny. Tento dokument podepsali 28. června, u příležitosti 70. výročí masových vražd Poláků v oblasti ukrajinské Volyně, představitelé polské římskokatolické církve a ukrajinské řeckokatolické církve.

Evropská církev se sjednocuje s celosvětovou církví

O tom, že čtená znamení naděje lze nacházet také v církvi žijící v jiných částech světa, svědčili ve svých příspěvcích hosté **P. Raymond O’Toole**, sekretář Federace asijských biskupských konferencí (FABC), a **P. Pietro Felet**, sekretář Sdružení katolických biskupů ve Svaté zemi. Navzdory mnoha obtížím, s nimiž se křesťané v těchto oblastech potýkají a které často zahrnují i pronásledování pro víru, je církev všude též znamením naděje a dostává se jí uznání zejména za charitní službu, jež působí mezi všemi lidmi bez názna jakékoliv diskriminace, a to i v místech a situacích, kam se státní instituce dostávají jen stěží. Dalším znamením naděje ve Svaté zemi i v zemích sdružených pod FABC je nově se rozvíjející nadšení katolických laiků, kteří se plně ztotožňují se svou křesťanskou identitou a přijímají úkol vydávat o ní svědectví.

Během setkání také vystoupili sekretáři CCEE a COMECE s prezentací aktivit těchto dvou institucí sdružujících evropské katolické biskupy.

Setkání doplnila i řada příležitostí k modlitbě a bratrskému společenství. Uznání si vysloužila zejména modlitební vigilie za Evropu, kterou vedla skupina mladých Poláků a jejíž program zahrnoval čtení vybraných úryvků z apoštolské exhortace *Ecclesia in Europa*, významných a aktuálních pro dnešní situaci kontinentu. Celé setkání bylo zakončeno v neděli 30. června bohoslužbou ve varšavské katedrále. Předsedal jí apoštolský nuncius v Polsku, **arcibiskup Celestino Migliore**, a kromě účastníků setkání na ní byli přítomni také místní věřící.